

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1143. Usque Ad Annum 1176

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1762

VD18 90118014

§. 23. Pax inter Regem & Thomam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66377)

Sæcul. XII. Tandem Guilielmus Archiepiscopus Senonensis data ad Papam epistola dicebat;

A.C. 1170.

Regem Franciæ & totam Ecclesiam Gallicanam scandalum accepisse ex hoc exemplo S. Sedis, ubi Satana in libertatem dimisso Jesus Christus adhuc crucifigeretur. Queritur deinde, quod unctio Henrici junioris peracta sit, non sine ludibrio Ludovici Regis, cujus filia huic Principi desponsata in illa coronatione fuisset præterita. In fine epistolæ Papam hortatur, ut Episcopis, qui id ausi fuissent, impunitum non abire sineret. Papa responso ad Archiepiscopum Senonensem dato non negat, Episcopum Londinensem suo jussu fuisse absolutum, de Consecratione Henrici junioris nullam facit mentionem, sed Archiepiscopo Senonensi præcipit, ut ipse Archiepiscopum Rotomagensis & Episcopum Nivernensem ad implenda mandata accepta compelleret.

ep. 26.

§. XXIII.

Pax inter Regem & Thomam.

Priusquam vero Papa hoc responsum dedisset, quin etiam antequam epistolas modo memoratas accepisset, pacem Rex Angliæ & Archiepiscopus Cantuariensis inierant. Præsul præcipuas hujus pacis condiciones in amplum Commentarium retulerat, quem Episcopo Niver-

Nivernensi misit. Initio Præsul monita præmiserat; caveret Episcopus, ne Regis astutia falli se fineret. Rex autem Archiepiscopo Rotomagensi perscripserat, velle se Archiepiscopum in gratiam recipere juxta formam a Summo Pontifice propositam. Nempe quia intelligebat, non superesse sibi effugiendi locum, ac duobus Præsulibus Rotomagensi & Nivernensi in mandatis datum sciebat, Ditiones suas Interdicto subijcere, nisi intra præfixos quadraginta dies concordia sequeretur.

Itaque duo Præsules cognita Regis Angliæ voluntate, Senones pergunt, die Jovis decima sexta Julii anno millesimo centesimo septuagesimo, eam Thomæ significaturi, & diem Reconciliationis indicaturi. Duo Reges colloquio suo diem constituerant Feriam II. ante Festum S. Magdalensæ, nempe vigesimam Julii, locum vero in utriusque Regni confinio, inter oppidum Firmitatem * & Arcem Fretovallensem in Territorio Turonensi positum. Archiepiscopus Senonensis Thomæ suaserat, ut secum & cum duobus Præsulibus Rotomagensi & Nivernensi ad Conventum Regum veniret, nunquam enim fore ajebat, ut absentes reconciliarentur. Repugnabat autem Thomæ animus, ne ad Colloquium se conferret, non vocatus; cessit tamen

Sæcul. XII.

A. C. 1170.

5. ep. 12.

ep. 46.

* La Fertè.

tamen

Sæcul. XII. tamen monenti, sicque quatuor Præsules simul viæ se dederunt, videlicet Archiepiscopi tres Cantuariensis, Senonensis, Rotomagensis & Episcopus Nivernensis. Duo Reges die Lunæ, vigesima Junii & die Martis sequente collocuti sunt, nulla de Thoma injecta mentione; unde Clerici illius socii, qui conferentibus aderant, malum omen accipiebant, timentes, ne frustra venisset, eique non sine rubore recedendum esset. At Archiepiscopus Senonensis ad Thomæ hospitium processit, & indicavit, se cum Præsulibus Rotomagensi & Nivernensi a Rege Angliæ impetrasse, ut in crastinum in conspectum admitteretur, sibi que ex vultu & verbis visum fuisse, Regem penitus mitigatum bona fide pacem quærere.

Vera auguratum fuisse Præsulem Senonensem lux altera docuit; nam sequente die Mercurii, S. Magdalene Sacra, Rex Angliæ multis comitantibus pœne ante diluculum in locum Colloqui delatus est, quo etiam Thomas paulo tardius cum Archiepiscopo Senonensi & compluribus Francis, qui Regem suum ad hunc Conventum euntem secuti fuerant, pervenit. Ubi vero Henricus Rex Thomam conspexit, iis qui ipsum circumstabant subito relictis, venienti occurrit, & prior nudo capite salutem

salutem dixit. Mox ambo dextram jun- Sæcul. XII.
gentes & in mutuum amplexum ruentes, A. C. 1170.
etsi suo quisque equo adhuc insideret,
paulatim a reliquis secerni cœperunt,
solo Archiepiscopo Senonensi sequente.
Tum Thomas apud Regem damna sibi
& Ecclesiæ suæ illata deflere lenibus ver- 5. ep. 45.
bis & ad movendum præparatis. Cum
deinde etiam Archiepiscopus Senonensis
se removisset, Rex solus cum solo Thoma
sermonem conseruit, ea familiaritatis
specie, ac si inter eos nulla unquam jurgia
viguissent. Quod omnes præsentis tanto
lætitiæ motu tetigit, ut ex intuentium
oculis lacrymæ elicerentur. Tamdiu
autem protractus est sermo, ut non nul-
los fastidium subierit.

Archiepiscopus Regem intra mo- S. Thomas
destiæ leges monebat, quam male in & Rex An-
hac causa egisset, quantis semetipsum gliæ collo-
exposuisset periculis, & hortabatur; tan- quentes.
dem ad mentem rediret, Ecclesiæ satis-
faceret, conscientiæ simul & famæ suæ
consuleret. Admissos vero errores magis
aliorum consiliis quam Regiæ voluntati
tribuebat. Audiebat Præsulem Rex non
patienter modo, sed etiam perbenigne,
atque errata emendaturum se polliceba-
tur. Subjunxit Archiepiscopus: *Salutis
tuæ necessitas, filiorum felicitas, &
Regni tui securitas exigunt, ut injuriam
tollas Ecclesiæ Cantuariensi nuper illatam,*
cum

Sæcul. XII.

A.C. 1170.

cum filium tuum ab Archiepiscopo Eboracensi coronari iussisti. Hic aliquantulum repugnavit Rex, & affirmans, nihil tergandæ causa dicturum, ait: Quis coronavit Guilielmum Victorem, & Reges sequentes? numquid Archiepiscopus Eboracensis, aut quisquam alius Episcoporum, quem Rex coronandus suo arbitrio delegit? Archiepiscopus ad hoc objectum apte respondit, repetens historiam illarum rerum, quæ a tempore, quo Normanni Angliam subegerant, gestæ fuerant, & probavit, extra causam raro eventientem Reges semper ab Archiepiscopis Cantuariensibus fuisse consecratos; quod jus ne quidem ipsi Archiepiscopi Eboracenses Cantuariensibus detrahere voluisse legantur.

Cumque Thomas hac de re prolixius disseruisset, ait Rex: *Nullus dubito, quin Ecclesia Cantuariensis omnes alias in Occidente sua claritate superet. Hinc non modo matrem meam quoquam jure non privabo, sed sequar consilium tuum, faciamque ut tam in hac causa quam in ceteris omnibus salva & integra ejus Dignitas conservetur. Illos vero, qui usque in hanc diem nos ambos prodiderunt, eo rigore habebō, sic me Deus adjuvet, quem meriti sunt.* Ad hæc verba Thomas equum reliquit, ut ad Regis pedes accideret, qui vero stapedam apprehendens Præ-

lem

lem ad iterum conscendendum compulit. Sæcul. XII.
 Quin etiam lacrymari videbatur, cum A.C. 1170.
 diceret: *Tandem Domine Archiepiscopo*
mutuam illam veteremque amicitiam no-
stram revocemus. Cumulemus nos bene-
ficiis, quibuscunque poterimus, dissidii
causæ oblivione deleantur. Sed rogo,
honora me coram illis, qui nos procul
intuentur. Tumque quia inter spectantes
 etiam non nullos ex iis conspiciebat, qui
 discordiam alebant, ut ad silendum coge-
 ret, iis propius admotus, cum Archi-
 episcopum, inquit, *mibi propensissimum*
experiar, si eidem adversari non desino,
pessimus omnium mortalium ero, & o-
mnia mala, quæ de me sparguntur, vera
esse propriis factis demonstrabo. Verum
jam nihil honestius nihilque rebus meis
utilius perspicio, quam summo studio ejus
erga me benevolentiam sincera amicitia
& obsequiis excolere. Hæc Regis dicta
 omnes præsentis magno applausu ex-
 ceperunt.

Tunc vero Rex quosdam ex comi-
 tantibus s; Episcopis ad Thomam Archi-
 episcopum misit, qui peterent, ut quas
 pacis condiciones cuperet, publice e-
 diceret. Non nulli suadebant, puta-
 bantque, optime facturum, si omnia
 Regis voluntati simpliciter committe-
 ret. Sed Thomæ aliter visum, nec cau-
 sam Ecclesiæ arbitrio hominis relinquen-
 dam

Sæcul. XII.
A.C. 1170.

dam esse existimavit. Itaque postquam cum Archiepiscopo Senonensi & exili sui sociis consultasset, statuit, causam de Consuetudinibus, de damnis, quæ Ecclesia sua passa erat, & querelam de unctiōne Principis juvenis, solius Regis iudicio non concedere. Quare Regis lateri iterum se se admovens, opera Archiepiscopi Senonensis, suppliciter rogavit, ut Regiam gratiam sibi redderet, pacem & securitatem sibi suisque præstaret, Ecclesiam Cantuariensem cum agris ad eam pertinentibus, quorum Commentarium in Charta sibi tradita legisset, restitueret, & factum unctiōnis Filii sui emendaret. His conditionibus Thomas Regi suo amorem, honorem & omnia, quæ Archiepiscopus secundum Deum Principi præstare potest obsequia, promittebat. Annuit pactis Rex, ac Thomam cum Sociis ejus præsentibus in gratiam recepit. Sed restitutio Bonorum dilata est, quam Papa non satis diserte præcepisset. Rex postea diutius cum Archiepiscopo pro veteri necessitudine sermonem conseruit, ita ut usque ad noctis confinia protraheretur colloquium. Quin eum etiam secum deducere parabat, dicens, expedire sibi, ut amborum concordia neminem fugeret. At respondit Præsul, haud se ingrati animi notam evasurum, si abiret,

ret, nec Regi Franciæ ceterisque suis Sæcul. XII.
Benefactoribus valediceret, quod Rex A.C. 1170.
Angliæ non negavit.

Thomam, jam jam recessurum, Ar- 5. ep. 45.
nulphus Episcopus Lexoviensis vehe- p. 805.
menter urgere cœpit, præsentē Rege,
Episcopis & Optimatibus, ut excom-
municatos absolveret. *Sicut enim, in-
quiebat, Rex omnes, qui te secuti sunt,
in gratiam admisit, ita tuum est, omni-
bus, qui Regi adhaeserunt, ignoscere.*
Respondit Thomas: *Neutiquam omnes,
quorum patrociniū suscipis, eadem leni-
tate haberi possunt. Sunt enim alii aliis
nocentiores, alii ob culpam propriam sen-
tentia directā excommunicati sunt, alii
quia excommunicatos non vitarunt, alii
a nobis, aut a suis Episcopis a Communionē
remoti sunt, alios Papa sacro fulmine
percussit, qui a nemine nisi ejusdem auctori-
tate absolvi possunt. Nos equidem quia
sincera cavitate complectimur omnes, ex-
petito Regis consilio, ita ad eos recon-
ciliandos animū & operam adjecturos
speramus, ut si quisquam exclusus fuerit,
in neminem quam in se ipsum culpam re-
jicere debeat.* Ad hæc cum Geofridus
Ridel, Archidiaconus Cantuariensis fe-
rocius respondisset, Rex timens, ne
animi jurgando accenderentur, avul-
sum ab eis Archiepiscopum rogavit, ne
hujusmodi hominum sermonibus turba-
Hist. Eccles. Tom. XVII. Zz retur

Sæcul XII. retur. Ita, postquam Thomas Regi bene
 A.C. 1170. dixisset, in pace discessum.

§. XXIV.

Thomas acta ad Papam perscribit.

p. 806.

Tota hæc narratio accepta est ex Thomæ
 epistola, quam ad Papam dedit, ut
 eum reconciliationis suæ certiolem face-
 ret. Quibus adjecit: *Comperi, quod
 exinde Archiepiscopus Rotomagensis &
 Episcopus Nivernensis Episcopo Sagiensi
 mandata injunxerint, in Angliam tra-
 jiceret, & a me excommunicatos absol-
 veret. Sed nescio, an ei etiam Formu-
 lam, quam illis dederas, præscripserint,
 & an ipse obtemperaturus sit. Si alio
 ac præceptum est modo absolvantur, ne-
 cessarium erit, ut remedium afferas; nihil
 quippe magis Ecclesiasticam Disciplinam
 destruit, quam hujusmodi criminum im-
 punitas, quæ Sacra Sedes dissimulat. Ante
 pauca scripserat Thomas: *Expectabo in
 Francia reditum illorum, quos nisi ad
 recipienda Regalia nostra. Nec arbitror
 ad Regem mihi remeandum esse, quam-
 diu ipse vel pedem latum de Ecclesiæ bonis
 retinebit. Ex hac potissimum restitutio-
 ne an sincere mecum agat cognoscam. Nec
 Regis animum suspectum habeo, timeo, ut
 ne datam fidem frangat, nisi forte in
 transversum feratur consiliis illorum bo-
 minum, quos male actorum conscientia
 quiescere**

p. 805.